

Motion till riksdagen 2021/22:2859

av **Betty Malmberg (M)**

Biståndsarbete ska grundas på vetenskap och evidens

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sidas strategiska partnerorganisationer ska förbinda sig att i sin verksamhet förmedla fakta som vilar på vetenskap och evidens och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ålägga Sida att systematiskt utvärdera att vetenskap och evidens är bärande kriterier i partnerorganisationernas biståndsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För något år sedan sponsrade organisationen Naturskyddsföreningen en konferens i Nairobi riktad till afrikanska bönder. Konferensen blev i Sverige främst uppmärksammasad för sitt ovetenskapliga innehåll (se bland annat UNT den 18/7 -19 och 27/7 -19). Enligt svenska forskare fanns det till exempel inbjudna talare som vid konferensen framförde budskapet att växter kunde drabbas av aids. Likaså ska en talare ha framfört att bekämpningsmedlet glyfosat inom sex år skulle göra hälften av alla amerikanska barn autistiska. Detta är förstås orimlig och högst ovetenskaplig information.

Att dessutom svenska skattepengar får användas för att föra fram den här typen av ovetenskapliga påståenden, utan att någon reagerar, det är allvarligt. Det är inte att förmedla seriöst bistånd, och det leder definitivt inte till utveckling för ett bättre liv i utvecklingsländerna. Denna typ av villfarelser kan istället få negativa återverkningar på kvaliteten i biståndsarbetet, något som i sin tur sänker kvaliteten på forskning och på den förväntansbild som mottagarna har. En nedåtgående spiral blir följd.

I en skriftlig fråga till biståndsministern, 2018/19:865, som refererar till ovanstående konferens, framhåller ministern förvisso ”vikten av att den kunskap som förmedlas genom det svenska utvecklingsarbetet ska hålla god kvalitet”, men hänvisar i övrigt till att ansvaret åvilar varje enskild partnerorganisation. Det är inte att ta frågan på

allvar. Dessutom har regeringen ett tungt ansvar med tanke på innehållet i den strategi som de beslutar om, ”Strategi för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället”. Regeringen bör istället se till att Sida systematiskt utvärderar att evidens och vetenskap är bärande kriterier i partnerorganisationernas biståndsverksamhet. Enligt en RUT-rapport, 2019:910, erhåller ideella miljöorganisationer sammanlagt 165 miljoner kronor per år från Sida. Det är ett ansevärt belopp, varför innehållet i deras kunskapsförmedling måste säkerställas. Det gäller förstås även andra än miljöorganisationer. Totalt uppgick stödet år 2020 genom svenska organisationer till hela 1,89 miljarder kronor. Vikten av att evidensbaserade metoder används av partnerorganisationer i biståndsarbetet kan inte nog understrykas. Strategiska partnerorganisationer bör därför förbinda sig att i sin verksamhet förmedla fakta som vilar på vetenskap och evidens.

Syftet med ett effektivt biståndsarbete är att det ska leda till utveckling och ett bättre liv i utvecklingsländerna. För det krävs evidensbaserad metodik. Med tanke på att det är skattebetalarnas pengar som används är det oerhört centralt att dessa används på ett sätt som verkligen går till demokrati- och biståndsutveckling och samtidigt klarar en seriös granskning. Detta måste riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)